

Pasaulio skautų judėjimo organizacija ir partneriai



Skautiška studija

Kand. į vyr. sk. Beatričė Leiputė,
„Jorės“ vyr. skaučių būrelis



Turinys



Turinys	2
Ižanga	3
Arba kas, kaip ir kodėl	3
I skyrius	4
Istorinis kontekstas ir WOSM	4
II skyrius	8
Kitos skautiškos tarptautinės organizacijos:	8
Pasaulio skaučių asociacija (World Association of Girl Guides and Girl Scouts – WAGGGS)	8
Tarptautinė skautų ir skaučių draugija (International Scout and Guide Fellowship – ISGF)	9
Tarptautinė skautų katalikų konferencija (International Catholic Conference of Scouting – ICCS)	9
III skyrius	10
WOSM partnerių tinklas:	10
Jungtinių Tautų organizacija (JTO)	11
Tarpvyriausybinių organizacijų	15
Vyriausybinių organizacijų	16
Parlamentinės organizacijos	16
Jaunimo platformos	17
Piliietinės, visuomeninės organizacijos	17
Tarpreliginės organizacijos	20
Verslo sektorius	21
IV skyrius	23
Kitos struktūros:	23
Jaunimo organizacijų generalinių direktorių aljansas (Alliance of Youth Chief Executive Officers)	23
Europos Tarybos Patarėjų taryba (Advisory Council of Council of Europe)	26
Europos jaunimo forumas (European Youth Forum - YFJ)	27
Baigiamasis žodis	29
Naudingos nuorodos	30
Naudota literatūra	31

Ižanga

Arba kas, kaip ir kodėl



Šios skautiškos studijos idėja kilo keletą metų smulkiais darbais prisidedant prie Lietuvos skautijos Pirmijos Užsienio ryšių skyriaus veiklos. Laikui bėgant bei didėjant tenkančioms atsakomybėms, augo ir poreikis plėsti akiratį, sužinoti daugiau ir bendrai suprasti tarptautines skautiškas erdves bei jų subtilybes. Čia žodžių „erdvės“ ir „subtilybės“ daugiskaitos vartojimas nusako didelį ir platų kontekstą, kurio viso aprėpti vienoje skautiškoje studijoje tiesiog neįmanoma. Veikiant ir atstovaujant Pasaulinės skautų judėjimo organizacijos (WOSM) idėjas, bendraujant su šios organizacijos skautais iš užsienio šalių ir dalyvaujant judėjimo organizuojamuose renginiuose būtent ir atsirado poreikis gilintis ir, tuo pačiu, padėti kitiems suprasti šios organizacijos svarbą pasaulyje, Europoje bei jos bendradarbiavimo su kitomis tarptautinėmis organizacijomis subtilybes. Ši studija padeda smulkiau suvokti aktualias sritis, kuriose dirba WOSM, siekdama savo misijos bei vizijos įgyvendinimo. Kiekviename skyriuje kartu apžvelgiame ir Lietuvos, Lietuvos skautų indėlį tam tikrose bendradarbiavimo srityse, projektų ar iniciatyvų pavyzdžius. Studijos medžiaga naudinga ir naudojama gali būti tiek patyrusių skautų programos metu, tiek Pirmijos, ypač – Užsienio ryšių skyriaus narių. Vienaip ar kitaip ši studija yra vienas ar net pirmas žingsnis plečiant skauto tarptautininko akiratį, papildant jau turimas žinias ir suteikiant motyvacijos domėtis kitomis užsienio teikiamomis galimybėmis.

Studijos struktūra gan paprasta - peržvelgiant turinį galima suvokti visą kūrinio koncepciją ir lengvai rasti tai, ko reikia. Studijoje taip pat naudojama daug skirtingų organizacijų trumpinių – siekiant nepaklaidinti jų gausybėje, visame tekste naudojami angliškieji pirmųjų raidžių oficialūs trumpiniai – WOSM, WAGGGS, ICCS, ISGF ir kiti.

I skyrius

Istorinis kontekstas ir WOSM



Nuo senų laikų žmonės būrėsi gyventi kartu - bene pirmieji klajokliai, vertęsi medžiokle, gyveno bendruomenėmis, kurios pagal aplinkybes kraustydavosi iš vienos vietos į kitą. Vystantis žmonių, amatininkai jungėsi į cechus, pirkliai – į gildijas, sąjungas. Tokios bendrų interesų ar profesijų vedamos organizuotos žmonių grupės galėjo efektyviau gaminti ir platinti savo produkciją, kovoti už savo teises, reikalauti tam tikrų sąlygų bei išsakyti savas pažiūras ir idėjas. Sunkesniais laikais, iškilus valstybių gyvavimo grėsmei, šalys pradėjo jungti karines pajėgas bei sudaryti įvairias karines sąjungas, deklaruotas įvairiais paktais ir raštais. Antro tūkstantmečio pradžioje Europos istorija prasidėjo religinėmis kovomis siekiant išlaikyti pagonybę, tačiau krikščionybė greitai ir galingai įsitvirtino bene visame kontingente. 20 amžius pasaulyje taip pat prasidėjo stipriomis karinėmis sąjungomis – Antante, Trilype Sąjunga – pradėjusiomis Pirmąjį Pasaulinį karą ir į jį įtraukusiomis visą pasaulį. Bene svarbiausias karo įvykis, padėjęs pamatus šiuolaikinei taikos ir tarptautinio bendradarbiavimo politikai - įkurtoji Tautų Sąjunga, veikusi 1919-1939 metais. Ši sąjunga, įkurta Paryžiaus taikos konferencijos metu, laikoma Jungtinių tautų pirmtake. Tautų sąjunga – pirmoji nuolatinė tarptautinė organizacija, siekusi užtikrinti taiką pasaulyje, įtvirtinti žmogaus teises. Šios sąjungos atsiradimas taip pat svarbus ir Lietuvos istorijai – dėl buvimo Rusijos įtakos sferoje, sąjungos atstovai abejojo dėl Baltijos šalių įsitraukimo į šią organizaciją, tačiau 1921 metais Lietuva vis tik buvo priimta, o po penkerių metų pasirašyta konvencija, pagal kurią Klaipėdos kraštas buvo teisėtai atiduotas Lietuvai. 1939 metais sužlugus Tautų Sąjungai, Antrojo pasaulinio karo metu buvo įkurta iki šiol veikianti Jungtinių Tautų Organizacija.

Svarbu paminėti ir kitą Europai svarbią bendriją – Europos Ekonominę Bendriją, kurios pradžia įvardijama dar 1957 metais, kuomet Europos šalys jungėsi į pramonines anglių, plieno, atominės energijos bendrijas. 1980 metais pakeistas į Europos Bendriją, šis terminas dabar įvardijamas kaip pirmasis Europos Sąjungos ramstis, jungęs šalis ekonominiu atžvilgiu. Dabartinis pavadinimas Europos Sąjunga įteisintas Maastrichto sutartimi 1992 metais, o svarbiausios sąjungos funkcijos ir tikslai – bendroji rinka, vieninga valiuta, bendra žemės ūkio plėtros politika. Dauguma Europos Sąjungos šalių yra pasirašiusios Šengeno sutartį, kuri leidžia valstybių piliečiams mažesniais apribojimais kirsti šalių sienas, taip pat galioja paprastesni muitų įstatymai. Kalbant apie Europos Sąjungą, svarbu paminėti ir Europos Tarybą – tarpvyriausybines organizacijas, siekiančias ginti žmogaus teises, teisėtumą, skatinti Europos kultūros vystymąsi, įtvirtinti demokratinį stabilumą bei spręsti problemas, su kuriomis susiduria šiuolaikinė Europos bendruomenė. Europos Taryba didelį dėmesį skiria jaunimo ugdymui, jaunimo padėties visuomenėje nagrinėjimui – tam įsteigta Jaunimo patarėjų taryba prie Europos Tarybos, kurioje savo atstovus turi 30 nevyriausybinių jaunimo organizacijų, o tarp jų ir – Pasaulio Skautų Judėjimo Organizacija (WOSM).

Pasaulio Skautų Judėjimo Organizacija (World Organization of the Scout Movement - WOSM) - viena iš daugiausiai valstybių, kuriose veikia skautiški vienetai, vienijančių tarptautinių nevyriausybinių organizacijų. WOSM misija – prisidėti prie jaunų žmonių ugdymo per skautiškų vertybių sistemą bei skautišką įžodį, daryti pasaulį geresniu, ugdant žmones pilnavertiškais socialinės visuomenės nariais. Svarbu paminėti, kad Lietuvos skautijos oficiali misija yra tokia pati kaip ir daugelio WOSM šalių-narių bei pačio judėjimo deklaruojama misija.



WOSM ženkle esančios lelijėlės žiedlapiai simbolizuoja tris skauto pareigas Dievui, Tėvynei ir Artimui. Dvi žvaigždės atspindi tiesą ir žinias, o dešimt jų kampų simbolizuoja dešimt skautų priesakų. Lelijėlę juosia virvė, surišta tikruoju mazgu, tai - pasaulinio judėjimo vienybės simbolis. Ženklas yra dviejų spalvų – baltos, kuri simbolizuoja tyrumą, ir violetinės, reiškiančios atsakomybę ir pagalbą kitiems.

Organizacijos užuomazgos atsirado dar 1920 metais, kaip pirmosios Pasaulio skautų stovyklos (World Scout Jamboree), vykusios Olimpijoje, Londone, rezultatas. Šioje stovykloje lordas Robert Baden-Powell pripažintas pasaulio skautų vadu, ko pasekoje stovykloje dalyvavę vadovai įkūrė Tarptautinę Berniukų Skautų Konferenciją (Boy Scouts' International Conference). Konferencijos – judėjimo pradžios pavadinimas neabejotinai kilo nuo sėkmingos, 1908 metais pirmąkart išleistos, o vėliau ir publikuotos kitomis pasaulio kalbomis, „Skautybės Berniukams“. Visos pasaulinėje stovykloje dalyvavusios šalys – net 33 tautos, tapo šios konferencijos, kurios sekretoriatas buvo įkurtas taip pat Londone, nariais.

Skautybė plito greitai – prieš įkuriant konferenciją skautiškos idėjos išplito Čilėje, vėliau ir Kanadoje, JAV. Toks judėjimo idėjų plitimas skirtinguose kontingentuose reikalavo vieningos organizacijos, galinčios apimti skirtingas kultūrinės vertybes, šalis ir jų papročius bei susisteminti judėjimo principus, nuostatus ir deklaruojamas tiesas. Itin smarki skautų vienybė pasaulyje buvo juntama Pirmojo pasaulinio karo metu, kuomet skautai padėjo savanoriaudami kareivinėse, gydymo punktuose, budėjimuose – ypač pabrėžiama jūrų skautų pagalba ir indėlis. Grįžtant į vėlesnius, postovyklinius metus - Tarptautinė Berniukų Skautų Konferencija pakeista į Pasaulio skautų konferenciją (World Scout Conference). Poreikis vystyti tarptautinį bendradarbiavimą tarp skautišκών organizacijų, jungtis ir vienytis bei formuoti ir skleisti teisingas skautišķias vertybes suformavo dabartinę judėjimo – organizacijos struktūrą.

Vėlesni Antrojo pasaulinio karo metai, Sovietinio bloko sukūrimas ir daugelis kitų priežasčių draskė judėjimą visame pasaulyje, tačiau daugelyje demokratiškw valstybių skautišķi vienetai ir toliau veikė bei veikia iki šiol. Šiuo metu WOSM vienija daugiau nei 31 milijoną žmonių. Pagrindinė organizacijos būstinė - sekretoriatas (World Scout Bureau) yra įsikūrusi Ženevoje, Šveicarijoje. Generalinis organizacijos sekretorius, renkamas Pasaulio skautų komiteto, vadovauja organizacijos sekretoriatui, plėtoja bei reklamuoja judėjimą, prižiūri jo skelbiamas pažiūras. Kas trejus metus organizacija renkasi į Pasaulio skautų jaunimo forumą (World Scout Youth Forum), kuriame posėdžiauja WOSM valdžia (World Scout Conference). Struktūrinis vykdomasis organizacijos organas – Pasaulio skautų komitetas (World Scout Committee), kurį sudaro 12 narių. Komiteto tikslas - vykdyti Pasaulio konferencijos metu priimtas rezoliucijas, prižiūrėti jų įgyvendinimą tarpkonferenciniu metu. Šiuo metu, 2011 metų Brazilijos konferencijos metu išrinktame komitete dirba net trys Europos atstovai. Struktūriškai organizacija yra suskirstyta į šešis regionus: Afrikos, Arabijos, Eurazijos, Europos, Interamerikos (Šiaurės ir Pietų Amerika), Azijos-Ramiojo vandenyno. Visi regionai taip pat turi savo valdžią – komitetus, kurie kartu su nacionalinėmis skautų organizacijomis renkasi į konferencijas, forumus ir kitus regioninius renginius.



Lietuvių skautų įžodis stovykloje Uchte, Vokietijoje, 1946 metai

Sunku suvokti, kad antrosios konferencijos metu, 1922 metais, suskaičiavęs bene milijoną narių, dabar judėjimas išaugo į didžiulį autoritetą pasaulyje turinčią organizaciją, kuriančią pasaulines jaunimo tendencijas ir aktyviai bendradarbiaujančia su kitomis tarptautinėmis organizacijomis kaip UNESCO, JTO, Raudonasis Kryžius, YMCA. Šios organizacijos kartu formuoja visuotines vertybes ir kuria geresnį pasaulį, šitaip įgyvendindamos savo misiją. Plačiau jų bendradarbiavimą apžvelgsime tolimesniuose skyriuose.

Pasaulio skautų istorija atspindi paskutinio šimtmečio pasaulio raidos istoriją, o kartu ir Lietuvos – kariautos, užkariautos, sunaikintos ir, galiausiai, atkurtos nepriklausomos valstybės istoriją. Sugrįžkime į kiek ankstesnius laikus. 1918 metai, kuomet Petras Jurgėla Vilniuje įkūrė pirmąją skautų skiltį, laikomi lietuviškos skautų bendruomenės gimtadieniu. Laikui bėgant, judėjimas sparčiai plito - būrėsi mišrios draugovės, tuntai, išaugę į Lietuvos skautų sąjungą. Šios sąjungos dalis – Lietuvos skautų brolija 1924 metais įstojo į Pasaulinį skautų biurą, dabar – WOSM. Lietuvių skautai aktyviai įsitraukė į tarptautinį skautavimą, tais pačiais metais net 43 lietuvių skautai dalyvavo Pasaulio skautų stovykloje Kopenhagoje, Danijoje. Dar viena didi data Lietuvos skautams – 1933 metai. Tų metų rugpjūčio 17 dieną į Lietuvą, Palangą, kurioje vyko Lietuvos skautų sąskrydis, skirtas paminėti Sąjungos 15-mečiui, atvyko lordas Robert Baden - Powell su žmona Olave. Kartu su svečiais iš Anglijos ir kitų šalių sąskrydyje, prilygusiam didžiulei stovyklai, dalyvavo apie 2 tūkstančius sesių ir brolių. Svečiui Robert Baden - Powell buvo įteiktas Gedimino Vilko ordinas, jam taip pat buvo suteikta garbė atidaryti jo paties vardu pavadintą gatvę. Šis legendinis vizitas tapo tikru istoriniu įvykiu, pažyminčiu to laikotarpio Lietuvos skautų svarbumą ir įtaką, taip pat parodančiu stiprų tarptautinį lyderiavimą ir dalyvavimą veiklose.



Pasaulio skautų šefas R. Baden – Powell ir žmona Olave kartu su Lietuvos Respublikos prezidentu A. Smetona ir jo žmona S. Smetoniene Palangoje, 1933 m. rugpjūčio 17 d.

Vos po septynerių metų, 1940 metais sunaikinus lietuvių valstybę, buvo oficialiai uždraustas bet koks skautų judėjimas. Klestinti Sovietų diktatūrai skautiška vertybių sistema tapo oficialiai nebepriimtina. Tačiau skautiškas asmens ugdymas, laisvė reikšti mintis ir idėjas toliau klestėjo išėivijoje, kur pradėjo kurtis pirmieji lietuvių skautų vienetai laisvose užsienio šalyse. Skautų judėjimo atgimimui Lietuvoje pamatus padėjo Sąjūdis, atkūręs žmonių širdyse laisvės jausmą, norą puoselėti ir skleisti lietuvių kultūrą. Žmonės, pasiilgę kasdienio gyvenimo be baimės bei suvaržymų, ėmė aktyviai užrašinėti vaikus į skautus. Pasak išlikusių prisiminimų, trūko visko – vadovų, literatūros, paprasto pradžiamokslis – veikti buvo sunku. Daugelį metų sėkmingai išėivijoje veikę skautų vienetai padėjo ir čia, Lietuvoje – 1989 metais įvyko pirmasis atkuriamasis Lietuvos skautų suvažiavimas Vilniuje. Tačiau nuslūgus atsikūrimo bangoms ir emocijoms, skautai Lietuvoje suskilo į keletą

skirtingų organizacijų. 1996 metais "Vienybės" suvažiavimo metu Kaune oficialiai patvirtinti Lietuvos skautijos įstatai, pavadinimas. Tapusi nacionaline skautiška organizacija, Lietuvos skautija 1997 metais prisijungė prie Pasaulio Skautų Judėjimo Organizacijos (WOSM) ir atkūrė lietuvių skautų dalyvavimą bei narystę šioje pasaulinėje organizacijoje. Tais pačiais metais WOSM narėmis taip pat tapo Slovakija, Armėnija, Gruzija, Makedonija, Moldova – dauguma valstybių, ką tik išsivadavusios iš Sovietų Sąjungos bloko. Apibendrinus, nuo 1993 prie judėjimo prisijungė arba savo narystę atkūrė daugiau nei 35 valstybės – tai parodo, kokią, palyginus, naują istoriją kuria ir stato vis augantis judėjimas.

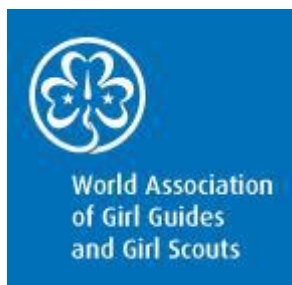
II skyrius

Kitos skautiškos tarptautinės organizacijos



Žinoma, jog pasauliniu mastu skautiškas judėjimas – didžiulis. Todėl tam tikrų istorinių aplinkybių bei skirtingų interesų dėka pasaulyje šiuo metu veikia ir daugiau skautiškų tarptautinių organizacijų. Didžiausia jų – WOSM aptarėme jau pirmame skyriuje. Siūlome susipažinti su keliomis taip pat svarbiomis skautiškoms organizacijomis, pripažintomis visame pasaulyje bei veikiančiomis remiantis skautiškų vertybių sistema ir ideologija.

Pasaulio skaučių asociacija (World Association of Girl Guides and Girl Scouts – WAGGGS)



Narių skaičiumi prilygstanti Pasaulio skautų judėjimo organizacijai bei svarbi skautų istorijos dalimi yra WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) - Pasaulio skaučių asociacija. Asociacijos istorija prasidėjo dar 1928 metais 5-osios Tarptautinės konferencijos Vengrijoje metu, kai renginyje dalyvavę delegatai suformavo asociaciją, kuri pakeitė 1919 įkurtą Tarptautinę tarybą. Pirmoji tokia konferencija sukviėtė skirtingas pasaulio seserijas bei suteikė joms progą dalintis patirtimi ir idėjomis, megzti partnerystes, planuoti tarptautinius renginius plečiant savo veiklos galimybes. Šioje konferencijoje dalyvavo ir dvi lietuvaitės skautės, kurios

tapo pilnateisėmis Tarptautinio skaučių biuro narėmis. Laikui bėgant, Tarptautinės konferencijos virto Pasaulinėmis ir iki dabar kas trejus metus vyksta skirtinguose asociacijos regionuose. WAGGGS gyvavimo istorija kito atitinkamai nuo valdančiųjų jėgų bei kitų susiklosčiusių politinių aplinkybių tiek Europoje, tiek visame pasaulyje. Asociacijoje svarbų vaidmenį atliko lordo Robert Baden-Powell žmona Olave, kuri daugybę metų dirbo asociacijos vardu, o iki šiol Pasaulio skaučių asociacijoje yra išlikęs brangus jos atminimas.

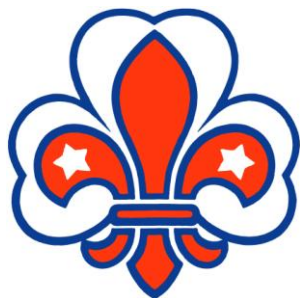
Pati asociacija yra atvira bet kokio amžiaus mergaitėms ir jaunoms moterims nepriklausomai nuo jų kilmės, tautybės ar socialinės padėties. Asociacija pripažįsta skautišką vertybių sistemą bei ugdo pasitikėjimą savimi, toleranciją, lyderystės, sveikos gyvensenos bei kitus įgūdžius. Pagrindinė WAGGGS būstinė Pax Lodge yra įsikūrusi Londone, Jungtinėje Karalystėje, kur dirba ne tik biuro komanda, bet ir kasmet vyksta daugybė renginių, seminarų ar konferencijų. WAGGGS artimai bendradarbiauja su JTO - UNESCO, Pasaulio gamtos fondu (WWF), o taip pat ir su skautiškoms organizacijomis kaip Tarptautine skautų ir skaučių draugija (ISGF), WOSM. Kartu su WOSM, šios dvi pasaulinės lyderės, vedamos tarpusavio pagarbos ir supratimo, dalinasi informacija, kelia skautavimo prioritetus ir planuoja galimas veiklos įgyvendinimo sritis, tokias kaip taika, vienybė, rasių lygybė, tolerancija. Jos taip pat remiasi skilčių sistema, mokymosi veikiant metodu ir kitais pripažintais skautiškais ir neformaliojo ugdymo metodais.



Lietuvoje skaučių istorija prasidėjo dar 1918 metais, įkurus pirmąją skaučių Birutės draugovę. Per metus iki 1926, įvykus pirmajai stovyklai vadovėms Palangoje, sesių skyriuje įvyko daugybė pertvarkų: paruoštos jaunimo programos, uniformos, ženklai, vėliavos ir spalvos. Taip pat pradėtas naudoti paukštytės vardas jaunesniosioms skautėms. 1928 metais Lietuvos skaučių seserija tapo viena iš Pasaulinio skaučių biuro įkūrėjų. Po poros metų tuometinė Lietuvos skautų sąjunga buvo pertvarkyta į Broliją ir Seseriją. Kaip jau minėjome anksčiau, Lietuvą 1940 metais okupavus Sovietams, skautų veikla Lietuvoje buvo sustabdyta, tačiau plačiai augo ir vystėsi išėivijoje. Sustabdžius LSS veiklą, judėjimo

apraškos Lietuvoje atsikūrė 1989 metais. Iš pradžių buvo norėta atkurti tiek Seseriją, tiek Broliją, sudarančias bendrą asociaciją ir kartu priklausančioms tiek WAGGGS, tiek WOSM. Tačiau skaldantys nesutarimai bei įkurta Lietuvos skautija, tapusi pilnateise WOSM nare ir į organizaciją priimančiai tiek berniukus, tiek mergaites, tapo šios gražios idėjos viena iš žlugimo priežastimi. Susibūrus skautėms aktyvistėms buvo atkurta Lietuvos skaučių seserija, kuri 2008 metais tapo pripažinta WAGGGS nare.

Tarptautinė skautų ir skaučių draugija (International Scout and Guide Fellowship – ISGF)



Dar viena organizacija - Tarptautinė skautų ir skaučių draugija (International Scout and Guide Fellowship - ISGF), kuri yra atvira suaugusiems, buvusiems ar esamiems WOSM ir WAGGGS nariams, taip pat anksčiau netapusiems skautais ar tiesiog jiems neesančiams, bet norintiems prisidėti prie skautiškos veiklos ją remiant idėjomis, veiklomis veikiant pagal skautiškuosius principus. Organizacijos nariai siekia išlaikyti ir sutvirtinti vertybes, įgautas jaunimo organizacijose, tobulėti, būti aktyviu visuomenės nariu. Šis judėjimas įkurtas 1953 metais Šveicarijoje WOSM ir WAGGGS Pasaulio skautų konferencijos sprendimu – rezoliucija, kurios pagrindinė idėja buvo sukurti tokią skautų platformą pasaulyje, kuri vienytų skautus, aktyviai nebeprisidedančius prie judėjimo veiklos.

ISGF yra savarankiška organizacija, veikianti pagal bendradarbiavimo su WAGGGS ir WOSM dokumentus. Šiuo metu organizacijai priklauso 62 valstybės, taip pat 38 šalyse aktyviai veikia pavieniai organizacijos nariai. ISGF organizacija skirstoma į 5 regionus: Afrikos, Arabijos, Azijos-Ramiojo vandenyno, Europos ir Vakarų pusrutulio. Regionai skirstomi į smulkesnius subregionus - Lietuvos skautija, asocijuotoji organizacijos narė, priklauso Šiaurės Baltijos subregionui, įstojusi į organizaciją 2002 metais, tokiu būdu siekdama palaikyti ir plėsti tarptautinius ryšius. ISGF Lietuvoje yra atvira visiems buvusiems skautams, skautų vadovams ir vadovėms, taip pat žmonėms, kurie neturėjo galimybės dalyvauti skautų judėjime anksčiau.

Tarptautinė skautų katalikų konferencija (International Catholic Conference of Scouting – ICCS)



Tarptautinė skautų katalikų konferencija (International Catholic Conference of Scouting – ICCS) siekia praktiškai sujungti skautybę ir tikėjimą kuriant ir vystant visuomenę, kurioje gyvename. Konferencijos tikslas yra prisidėti prie jaunimo mokymo ir tobulėjimo jungiant skautavimą bei katalikų tikėjimą, bendradarbiauti plėtojant ir stiprinant dvasinį skautavimą. Konferencija siekia užtikrinti, jog skautai katalikai aktyviai dalyvautų Katalikų Bažnyčios veikloje tarnaujant Dievui –

vykdant duotą skauto įžodį. ICCS, kaip ir daugelis tarptautinių organizacijų, skirstoma į keturis regionus: Afrikos, Amerikos, Azijos-Ramiojo vandenyno bei Europos. ICCS savo veiklą pradėjo 1920 metų Pasaulio skautų stovykloje, Tarptautinio katalikų skautų sekretoriato (International Office of Catholic Scouts) vardu. 1922 metais šią besivystančią iniciatyvą palaimino popiežius Benediktas XV. Konferencijos veikla, sužlugdyta Antrojo pasaulinio karo metu, atkurta 1948 metais ir gyvuoja iki šiol. Lietuvos skautija ICCS konferencijai priklauso nuo 2002 metų. Siekiant stiprinti skautijos dvasinę programą, semtis patirties iš kitų šalių pavyzdžių bei dalintis savomis iniciatyvomis, organizacijos nariai dalyvauja konferencijos rengiamuose seminaruose, konferencijose bei kituose renginiuose.

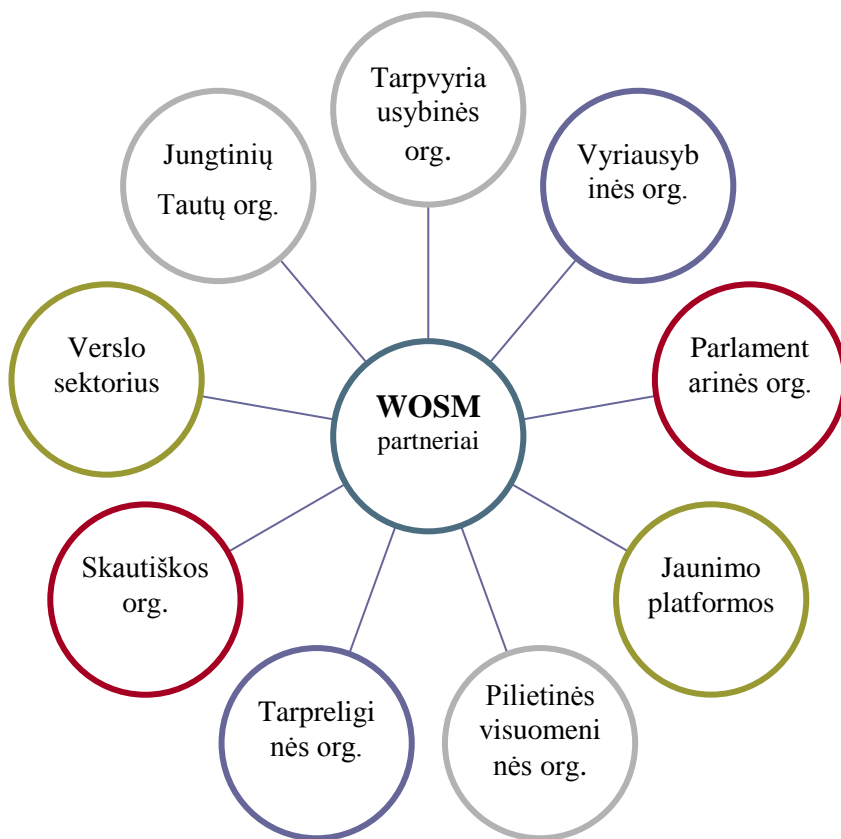
III skyrius

WOSM partnerių tinklas



Ilgametė organizacijos patirtis, istorija suformavo stiprią WOSM poziciją pasaulyje – judėjimo atstovų gausu kitose svarbiose skėtinėse organizacijose, platformose (Europoje – Europos jaunimo forume, Jaunimo patarėjų taryboje prie Europos Tarybos ir kt.). Tačiau Pasaulinė skautų judėjimo organizacija teikdama savo poziciją jaunimo politikos klausimais neapsiriboja tik dalyvavimu kitose svarbiose institucijose, ji taip pat yra užmezgusi didžiulį partnerysčių su kitomis organizacijomis tinklą. Šiame skyriuje apžvelgsime keletą svarbiausių organizacijų, su kuriomis bendradarbiauja WOSM, taip pat panagrinėsime jų padėtį Lietuvoje.

Lengviau įsivaizduoti, koks yra didžiulis WOSM partnerių tinklas ir kaip jis skirstomas jį pavaizduojant grafiškai:



Jungtinių Tautų organizacija:
UNESCO, UNICEF, UNEP, CONGO, UNAIDS, World Bank,..

Tarpvyriausybinės:
OIF, CoE

Vyriausybines:
GTZ, SIDA

Parlamentinės:
WSPU

Jaunimo platformos:
Alliance of Youth CEOs, ICMYO

Pilietinės visuomeninės:
Red Cross, Amnesty International, Rotary International, WWF,..

Tarpreliginės:
ICCS, DESMOS, WBSB,..

Skautiškos:
ISGF, WAGGGS

Verslo sektorius:
Volvo Adventure, World Community Grid,..

Oficialiai WOSM savo partnerius skirsto net į dešimt kategorijų: verslo sektoriaus partneriai, vyriausybines organizacijos ar institucijos, skautiškos organizacijos ir kitos. Partnerių tinklą tai pat galima skirstyti pagal tematiką: aplinkosauga, sveikata, vaikų ir jaunimo teisės, neformalusis ugdymas, jaunimo politika ir kita. Trumpai apžvelgsime kiekvieną iš kategorijų bei susipažinsime su pagrindiniais tų kategorijų partneriais.

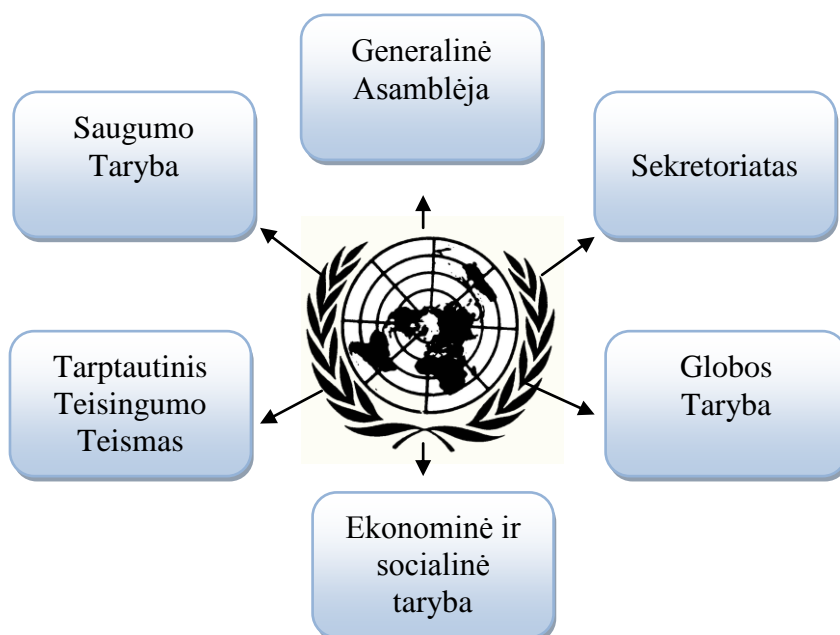
Jungtinių Tautų organizacija (JTO)

Prieš nagrinėjant Pasaulio skautų judėjimo ir JTO partnerystės sritis bei veiklas, pradžiai išsiaiškinsim, kas yra JTO, kokia yra šios organizacijos misija, principai. Iš pirmo žvilgsnio visa JTO struktūra ir veikla gali pasirodyti itin sudėtinga – galybė programų, fondų, komitetų bei institucijų.

Pirmąkart Jungtinių Tautų vardas paminėtas 1942 metais, Antrojo Pasaulinio karo metu, tuometinio JAV prezidento F. Ruzvelto deklaracijoje. Tuo metu 51 valstybės sudaryta organizacija dabar išaugo iki 191 valstybės, kurių tikslas ir siekiai apima begalę sričių, o pagrindinė, vienijanti idėja – išlaikyti ir apsaugoti pasaulinę taiką, mezgant ryšius ir bendradarbiaujant su kitomis šalimis.

1941 metais WOSM bei kitoms 41 nevyriausybinėms organizacijoms buvo suteiktas JT Ekonominės ir Socialinės Tarybos konsultacijų statusas. Laikui bėgant, daugelis kitų JT organų įsteigė NVO organizacijų komitetus, siekiant sužinoti visuomenės nuomonę tam tikrais klausimais. 2005 metų duomenimis, net 2531 nevyriausybinei organizacijai yra suteiktas JT ESC konsultantės statusas ir tik 134 jų yra pripažintos pagrindinėmis konsultatėmis, tarp jų ir WOSM. Įvairialypis Pasaulio skautų judėjimas, ugdantis universalų jaunimą, apima bene visų JT agentūrų sritis. Bendri projektai, partnerystės ir aukščiausio lygio pripažinimas padeda skautavimui vykdyti savo misiją, o JTO – gerinti jaunų žmonių gyvenimą visame pasaulyje.

Svarbu paminėti, kad JTO nėra jokia vyriausybė institucija, leidžianti įstatymus. Tačiau ji padeda spręsti tarptautinius konfliktus ir kylančias problemas, formuoja tam tikras pozicijas. JTO sudaro šeši pagrindiniai organai - penki iš jų veikia New Yorke, tuo tarpu Tarptautinis Teisingumo teismas yra įsikūręs Hagoje, Nyderlanduose.



Be šių šešių pagrindinių organų taip pat veikia ir begalės programų, fondų, kaip pavyzdžiui JT Vaikų Fondas (UNICEF), JT Vyriausiojo Pabėgėlių Komisarų Valdyba (UNHCR), kurios dirba siekiant pagerinti žmonių socialinę gerovę ir yra pavaldžios Generalinei Asamblėjai ir Ekonominėi ir socialinei tarybai. Šios programos taip pat turi savo sekretoriataus, biudžetą, valdybą – kiekviena atskirai sudaro atskirą darinį su valdančiais organais, atskirais interesais bei specializuojasi tam tikroje specifinėje srityje. Toliau pateikiame kelias programas bei fondus, bendradarbiaujančias su WOSM.

- Tūkstantmečio kampanija (The Millennium Development Goals)



2000-aisiais metais JT Tūkstantmečio Suvažiavimas, siekiant kokybiškos veiklos, nusistatė išmatuojamus tikslus ir rezultatus tokiose srityse kaip skurdas, mokslas, mirtingumas, sveikata, žmonių teisės, kurie turėtų būti pasiekti 2015 metais. Vieni iš tokių tikslų: sumažinti per pusę skaičių žmonių, gyvenančių už mažesnes nei doleris pajamas dienas, užtikrinti jog visi berniukai ir mergaitės įgys pradinį išsilavinimą, sustabdyti ŽIV/AIDS plitimą. WOSM su Tūkstantmečio kampanija pasirašė memorandumą, skirtą prisidėti prie pasaulinės programos „Youth of the World Campaign“ (Pasaulio jaunimo kampanija). Programa skatina mobilizuoti bei padėti jaunimui aktyviai įsitraukti į visuomeninį gyvenimą, diskutuoti ir veikti. WOSM šia programa skatina savo nares peržiūrėti jaunimo programą, siekiant užtikrinti jaunimo įsitraukimą ir ateities svarbumo suvokimą vykdant skautišką veiklą. Taip pat sukurtos dvi smulkesnės programos, kaip Pasaulio skautų apdovanojimas (the Scouts of the World Award) ir Pasaulio skautų tinklas (the Scouts of the World Network). Norint įgyti apdovanojimą reikia praeiti tam tikrą kursą, kurį galima pritaikyti jau įgyvendinamai Nacionalės skautų organizacijos jaunimo programai. Baigę šį kursą, skautai priimami į Pasaulio skautų tinklą, kuriame jie dalinasi savo patirtimi ir išgyvenimais vykdant programą, kartu padeda vieni kitiems tobulinti projektus, prisidedami prie geresnio pasaulio kūrimo.





- **UNICEF (The UN Children's Fund – Jungtinių Tautų Vaikų Fondas)**

UNICEF – tarpvvyriausybinių JT tinklo organizacija, teikianti pagalbą vaikams bei jų šeimoms tokiose srityse kaip vaikų išgyvenimas ir vystymasis, pradinis išsilavinimas, ŽIV/AIDS, vaikų apsauga ir teisės. Programos veikla pradėta 1946 metais, kuomet savanoriai žmonės tiekė maistą, aprangą, sveikatos apsaugos paslaugas žmonėms, šitaip padedant išgyventi Antrąjį pasaulinį karą. Ši JT programa ne tik prisideda prie vaikų išgyvenimo, materialinės gerovės, bet ir vysto, kuria ilgalaikes sąlygas pasaulyje, kuriame būtų gera gyventi vaikams. Ši unikali organizacija turi didžiulį balsą ir pasaulinį autoritetą keičiant vietinę politiką vaikų padėties ir gerovės klausimais. Didžioji dauguma WOSM-UNICEF projektų vykdomi sveikatos apsaugos tematika. Daugelis šių projektų buvo ar vis dar yra vykdomi Afrikoje, arabų gyvenamose valstybėse.

Keli veiklų pavyzdžiai:

- Afrikos regione Nigerijoje, Burundyje kartu su UNAIDS ir UNICEF pagalba skautai mokomi skleisti savo bendraamžiais informaciją apie ŽIV/AIDS pavojus bei kokios yra galimybės apsisaugoti nuo šio viruso ir kaip yra svarbu apie tai kalbėti garsiai.
- 40 Egipto skautų vienetų buvo apmokyti ir informuoti gyventojus sveikatos, pirmos pagalbos, kūno priežiūros tema. Šie skautai dalyvavo projekte "Help Children Grow", kurio metu buvo patikrinta ir informuota tūkstančiai šeimų su mažais vaikais, mokyklų, rengti informaciniai seminarai.
- 2003 metais Korėjoje surengtas Pasaulio vaikų festivalis, kuris suteikė galimybę 250 vaikų iš 50 skirtingų pasaulio šalių atvykti į Korėją ir susipažinti su kitomis kultūromis. Renginį organizavo Korėjos skautų asociacija ir Korėjos UNICEF komitetas.

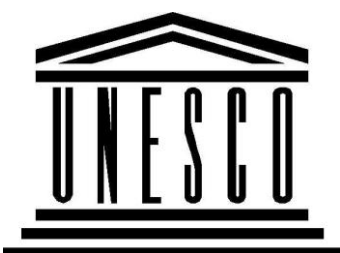
Lietuvos nacionalinis UNICEF komitetas įsteigtas skleisti UNICEF vertybes, užtikrinti vaikų teises, remti vaikus bei jaunimą Lietuvoje, telkti visuomenės ir verslo paramą vaikams. Lietuvoje prisidėti prie UNICEF veiklos galima aukojant, remiant organizaciją, perkant atvirukus ir dovanas ar tampant verslo partneriais bei rengiant įvairias bendras akcijas.

- **UNESCO (UN Educational, Scientific and Cultural Organization - JT Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija)**

Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacija įkurta 1945 metais po Antrojo pasaulinio karo. Organizacija skirta prisidėti prie pasaulio taikos, vystant bendradarbiavimą tarp šalių švietimo, mokslo, kultūros sričių. Taip pat galima įvardinti pagrindines organizacijos funkcijas kaip paveldo išsaugojimas, tyrimai, mokymai žmonių žinių gilinimui, kultūros, švietimo, komunikacijos studijos.

WOSM UNESCO konsultantės statusą yra įgijusi dar nuo 1970 metų ir yra vykdydžiusi bei vis dar tęsia veiklą visame pasaulyje rengdama projektus, daugiausiai taikos ir įvairovės temomis. Organizacijos taip pat dažnai vyksta į viena kitos rengiamas konferencijas, seminarus. 20-osios Pasaulinės skautų stovyklos metu Tailande, UNESCO pradėjo dalyvauti Global Development Village programoje rengdama dirbtuves, seminarus. Šioje

stovyklos dalyje skautai gali susipažinti su įvairiomis nevyriausybėmis organizacijomis, JT agentūromis, vykdančiomis veiklą pasaulinės taikos, sveikatos, žmogaus teisės tematika. Programa skirta informuoti skautus apie tai, kas vyksta pasaulyje – mokyti žvelgti globaliau ir suteikti reikalingų įgūdžių būsimam skautų vadovui. Ši programa Pasaulinių stovyklų metu jau tapo tradicija ir yra toliau



sėkmingai vykdoma, kiekvieną kartą susilaukiant vis didesnio pasisekimo ir susidomėjimo.



Nuotrauka iš Lietuvos kontingento lankymosi Global Development Village, 21st World Scout Jamboree, 2007

Keli UNESCO ir skautų veiklų pavyzdžiai:

- 1990 metais 1235 vaikai, nukentėję nuo Černobylio katastrofos, buvo pakviesti skautų iš 15-os skirtingų Europos šalių pasisvečiuoti mėnesiui svečioje valstybėje. Šią solidarumo operaciją organizavo pasaulio skautai bei UNESCO atstovai. Tai buvo taip pat ir pirmasis žingsnis atkuriant skautų judėjimą Sovietų Sąjungai priklausiusiose valstybėse.
- Nuo 2002 metų pradėtos rengti tarptautinės taikos ir aplinkosaugos stovyklos Azijos-Ramiojo vandenyno regione, prie kurių įgyvendinimo prisideda ir UNESCO Geros valios ambasadorius iš Pietų Azijos Fondo.

Lietuva JT Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos nare tapo nuo 1991 metų. Svarbi UNESCO funkcija taip pat yra palaikyti pasaulio paveldo sąrašą, kuriame įtrauktos svarbios gamtinės, istorinės vietovės. Jame taip pat yra įtraukti ir šie Lietuvos objektai: Kernavės archeologinė vietovė, Vilniaus senamiestis, Kuršių Nerija, Dainų šventės tradicija ir kt. UNESCO ne tik prisideda prie šių vietų išlaikymo ir globojimo viso pasaulio piliečiams, bet taip pat ir siekia ugdyti jaunus žmones, padėti jiems suprasti istorinio paveldo svarbą. Organizacija leidžia įvairius vadovėlius, informacinius leidinius įvairiomis pasaulio kalbomis, kurias galima pritaikyti švietimo ir kitose įstaigose.

Lietuva aktyviai dalyvauja ir kitose UNESCO veiklose. 2003 metais UNESCO Generalinės konferencijos metu Prezidentas Valdas Adamkus buvo įnauguruotas UNESCO geros valios ambasadoriumi žinių visuomenei. Tais pačiais metais Lietuva buvo išrinkta į Pasaulio paveldo komitetą. Šalies atstovai taip pat yra aktyvūs kitų komitetų nariai rengiant įvairius reglamentus, tarptautines konvencijas, rekomendacijas.

Tarpyvyriausybines organizacijos

Tarptautinėmis organizacijomis paprastai vadinamos taptautinės tarpyvyriausybines organizacijos, neapimant tarptautinių nevyriausybinių organizacijų. Pagal organizacijos atvirumą, gali būti uždaros (ribota narystė) arba atviros tarptautinės organizacijos (šalių skaičius neribojamas), pagal narystės ypatumus - universalios (pvz., JTO) arba regioninės (pvz., Europos Taryba, ESBO).

- **Europos Taryba (The Council of Europe - CoE)**

Tai seniausia Europos valstybes vienijanti tarpyvyriausybine organizacija, įsteigta 1949 metais Londono sutartimi. Tarybos tikslai yra suprasti Europos kultūros identiškumą, skatinti jos vystymąsi, ginti žmogaus teises, padėti įtvirtinti ir palaikyti demokratinį valdymą.



Europos Taryboje už jaunimo politiką atsakingas yra Jaunimo ir sporto direktoratas. Jaunimo problemos bei jo padėtis Europos visuomenėje yra svarbi tiek Tarybos, tiek minėtojo direktorato nagrinėjama sritis. Tarybos vykdomos kampanijos, akcijos apima visas tarptautines jaunimo organizacijas, kurios įgyvendina programos dalis nacionalinėse šalyse-narėse taip pasiekdamos ir vietinį lygmenį.

Viena labiausiai pasisekusių kampanijų „Visi skirtingi, visi lygūs“ – 2005 metais pradėta programa, skirta įgalinti jaunus žmones aktyviai burtis į bendruomenes, paremtas socialiniu tarpusavio supratimu. Kampanija plačiai vykdyta tiek skautiškose, tiek kitose jaunimo organizacijose, 2006 metais stovyklos dalyvių įgyvendinta Roverway stovyklos metu.

„Pasibaigus kampanijai, buvo atliktas tyrimas, kurio rezultatai parodė, jog kampanijos vertybės turi būti tęsiamos, o pasirinkti metodai yra efektyvūs ir reikalingi ugdant aktyvią visuomenę. Atsižvelgę į tyrimų rezultatus, pasibaigusios kampanijos „Visi skirtingi – visi lygūs“ įgyvendintojai, susibūrė į iniciatyvinę grupę ir nutarė tęsti kampanijos vykdymą. Šią neformalią jaunimo grupę 2008-2009 m. globojo Nacionalinė jaunimo reikalų koordinatorių asociacija. 2009 m. veiklų kokybei ir plėtrai užtikrinti buvo įkurtas „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“ (trumpiau – Žmogui.lt), kuris „Visi skirtingi – visi lygūs“ kampaniją įgyvendina kaip vieną tęstinių savo programų.“ – tekstas iš www.visiskirtingivisilygus.lt informacijos.



2009 metais Nacionaliniam integracijos institutui padedant, netoli Pabradės traukinių stoties graffiti komandai teko didelis iššūkis neutralizuoti ant sienos ilgai buvusį užrašą „Lietuva – lietuviams“ į priimtinesnį šūkį „Visi skirtingi – visi lygūs“.

Novatoriškas projektas „Socialinė virtuvė“ 2011 metais praūžė Telšiuose. Vieno iš projekto savaitgalių metu Telšių mieste vyko daugybę renginių ir akcijų – Telšių skautai siūlė susipažinti su veikla ir paragauti skautiškos duonos, vyko rašinių bei video kūrimo socialine tematika konkursai. Veikė „Gyvoji biblioteka“ taip pat buvo rengiamas seminaras „Neformalus ugdymas ir žmogaus teisės“. Renginyje dalyvavo jaunimo organizacijų, veikiančių Telšiuose, atstovai, jaunimo centro komanda, mokinių parlamentų nariai.



Telšių skautai „Socialinės virtuvės“ projekte, 2011

Vyriausybines organizacijos

Platūs ir įvairūs Pasaulio skautų judėjimo organizacijos užmojai neleidžia jai apsiriboti viena siaura sritimi. Todėl taip pat svarbu bendradarbiauti ir megzti partnerystes su įvairiomis vyriausybėmis organizacijomis, kurios dažnai siūlo ilgalaikius sėkmingus projektus, deklaruojančius skautiškas vertybes. Daugelis tokių organizacijų taip pat mato prasmę remti skautišką judėjimą, kuomet tai atitinka jų interesus.

Kelios WOSM partnerės: DANIDA – Danijos tarptautinė plėtros agentūra, Danijos Užsienio reikalų ministerijos padalinys, taip pat SIDA – Švedijos tarptautinės plėtros agentūra.

Parlamentinės organizacijos

Parlamentinės, kaip ir vyriausybines organizacijos, taip pat sėkmingai padeda pasaulio skautų judėjimui vykdyti savo misiją. Bendradarbiaujant su parlamentarais - žmonėmis, užimančiais svarbias pareigas valstybinėse institucijose, lengviau pristatyti judėjimo skleidžiamas idėjas ir keliamus tikslus. Suprasdami skautybės prioritetus ir poreikius parlamentarami gali prisidėti balsuodami jaunimo labui.

- **Pasaulio skautų parlamentinė unija (The World Scout Parliamentary Union – WSPU)**

Ši tarptautinė organizacija vienija bene 100 šalių Nacionalines skautiškas parlamentines asociacijas. Šių asociacijų nariai yra skautai, valstybės parlamentarami, senatoriami, deputatam ar kiti valdymo organų nariai.

Unijos tikslas yra stiprinti skautišką judėjimą padedant parlamentarams, kurie tiki efektyviu skautišku mokymo metodu. Vienintelis asociacijų reikalavimas – subalansuotas skirtingų partijų ir nuomonių atstovų skaičius – asociacija niekuomet neturėtų būti šališka ar atspindėti kažkurios vienos partijos pažiūras. WSPU yra suteiktas konsultantės statusas Pasaulio skautų komitete.

„Mes niekada neturėtume aklai žiūrėti į netinkamas jaunų žmonių gyvenimo sąlygas. Skautai yra įsipareigoję ištiesti jiems pagalbos ranką ir aktyviai kovoti už legalias priemones jaunų žmonių apsaugai. Aš tikiu, kad tai yra geriausias būdas palaikyti skautišką dvasią – aukojimasis, darbas, meilė žmonijai. Mes gyvename tokiomis laikais, kuomet globaliniai iššūkiai negali būti išspręsti tik vienos valstybės. Visos valstybės turi kartu sutelkti išmintį, jėgas ir mes, skautai parlamentarai, šias jėgas turime vesti į priekį“ – Chung Ui-Hwa, Pasaulio skautų parlamentinės unijos prezidentas.

Jaunimo platformos

Pasaulio skautų judėjimo organizacijos prioritetai ir tikslai, visų pirma, atspindi jauno žmogaus poreikius ir interesus. Siekiant novatoriškumo, WOSM pastoviai bendrauja ir bendradarbiauja su įvairiomis jaunimo organizacijomis, platformomis, kurių pagrindinis interesas – jaunimas. Kartu vykdant veiklą siekiami bendri organizacijų tikslai. Taip WOSM mokosi būti tinkama savarankiška organizacija jaunimui.

- **Tarptautinis jaunimo organizacijų koordinavimo posėdis (The International Coordination Meeting of Youth Organizations – ICMYO)**

Šis tarptautinis jaunimo organizacijų koordinavimo posėdis yra neformalus, demokratinis tinklas, jungiantis tarptautines jaunimo organizacijas ir regionines jaunimo platformas. Pagrindiniai ICMYO tikslai yra jaunimo organizacijų bendradarbiavimo stiprinimas regioniniuose ir nacionaliniuose lygmenyse, taip pat politinės įtakos jaunimo strategijoje koordinavimas. Posėdis vyksta vieną kartą metuose, jį organizuoja tam suburta organizacinė darbo grupė, kuriai taip pat priklauso ir WOSM.

- **Tarptautinė nacionalinės jaunimo politikos taryba (International Council on National Youth Policy – ICNYP)**

Tai tarptautinė nepelno siekianti organizacija, susidedanti iš tarpvyriausybinių, vyriausybinių ir ekspertų narių nacionalinei jaunimo politikai. Šios tarybos tikslai yra leisti ir skatinti jaunimą dalyvauti jaunimo politikos plėtojimo procese, identifikuoti su jaunimu susijusias problemas ir rengti pasiūlymus jų pataisoms.

Pilietinės, visuomeninės organizacijos

Tokios visuomeninės organizacijos turi didelį privalumą – daugelis jų veikia kryptingai, siekiant vieno ar kelių mažesnių tikslų. Pavyzdžiui, Tarptautinė susitaikymo draugija (IFOR) siekia taikos ir smurto nebuvimo pasaulyje, tuo tarpu Pasaulio gamtos fondo (WWF) veiklos sritis – aplinkosauga. Dėka kryptingos ir sistemingos veiklos šios organizacijos yra kompetetingos, galinčios teikti konstruktyvią ir aiškią informaciją Pasaulio skautų judėjimo organizacijai.

- **Raudonojo Kryžiaus draugija (Red Cross and Red Crescent Movement)**



Raudonasis Kryžius yra didžiausiais pasaulyje humanitarinis judėjimas, vienijantis 97 milijonus narių iš beveik kiekvienos pasaulio valstybės. Sudarytas iš kelių skirtingų komitetų, judėjimas pripažįsta septynis fundamentalius principus: humaniškumą, bešališkumą, neutralumą, nepriklausomybę, savanorystę, vienumą ir universalumą. Taip pat judėjimą vienija vienas bendras tikslas – padėti kenčiantiems ir tuo pačiu siekti taikos pasaulyje. Judėjimo nariai padeda nukentėjusiesiems nuo gamtos stichijų, technologijų sukeltų nelaimių, taip pat padeda

pabėgėliams, karo aukoms ir tiems, kam reikia pagalbos. Ši organizacija yra laikoma viena didžiausių jaunimo organizacijų pasaulyje. Daugelis šio judėjimo narių, kaip ir WOSM yra jauni savanoriai. Bendradarbiavimas su Raudonuoju Kryžiumi WOSM padeda įgyvendinti jos humanitarinę misiją pasaulyje.

Keli veiklos pavyzdžiai:

- 2010 spalį Indoneziją sukrėtė kelios stiprios stichinės nelaimės. Užklupus pirmajam potvyniui, vakarų Papua provincijos skautai kartu su vietinės valdžios pagalba padėjo gyventojams, nukentėjusiems nelaimės metu. Vakarų Sumatros provincijoje praūžus didžiuliui cunamiui, kartu su Indonezijos Raudonojo Kryžiaus savanoriais, skautai buvo vieni pirmųjų, nuvykę į nelaimės vietą. Skautai padėjo tiek tvarkant nuniokotą teritoriją, tiek tiekiant maistą, medicininę pagalbą.
- Skautai iš Lalitpur, Nepalo 2009 metų birželį suorganizavo kraujo donorystės akciją, siekiant padėti vietinėms ligoninėms, kurios tuo metu susidūrė su kraujo trūkumu. Norėdami atkreipti visuomenės dėmesį į šios akcijos svarbumą ir siekdami išlaikyti jos tęstinumą, skautai bendradarbiavo su Nepalo Raudonojo Kryžiaus savanoriais bei Kraujo donorų asociacija.
- 2011 metų rudenį, savaitę po kasmetinio skautų JOTA-JOTI renginio, rytų Turkiją sukrėtė vienas didžiausių žemės drebėjimų per pastaruosius dešimt metų. Minėtame JOTA-JOTI renginyje, viena iš temų buvo stichinės nelaimės – renginio dalyviai, naudodami radio mėgėjų kanalus ir technologijas imitavo stichinę nelaimę, kurios metu ėmėsi įvairių ryšio priemonių, siekiant staigiai ir efektyviai mobilizuoti žmones, skleisti reikiamą informaciją. Dėka šių pratybų, įvykus nelaimei Turkijoje, Pasaulio JOTA koordinatorius ir kiti komandos nariai, atvykę į nelaimės zoną, galėjo deramai pritaikyti ką tik išbandytas specifikacijas ir šitaip prisidėti prie pagalbos nukentėjusiesiems. Vietovėje taip pat kartu su Raudono Kryžiaus savanoriais veikė turkų skautai, padėję įkurti laikiną stovyklą.



Amerikos Raudonojo Kryžiaus draugijos vykdyta reklamos kampanija išplatino tuščius plastikinius butelius su užrašais ant etikečių: “Pabandyk išgyventi su šitiek tris dienas”.

Lietuvoje Raudonojo Kryžiaus draugija įkurta 1919 metais mediko Roko Šliūpo pastangomis. Tuo metu draugija įkūrė daugelį Lietuvos ligoninių, pirmąją tuberkuliozės sanatoriją. Šiuo metu Lietuvoje Raudonojo Kryžiaus draugijos jaunimas rūpinasi našlaičiais, vienišais seneliais, neįgaliais asmenimis. Vykdo daugybę savanoriškų akcijų ir projektų, propaguoja sveiką gyvenimą, šviečia visuomenę, nagrinėja vaikų teisių klausimus, moko pirmosios pagalbos. Taip pat įsteigti pabėgėlių paramos centrai – Kauno paramos centras nuomojasi patalpas Nacionaliniame Lietuvos skautijos biure. Centro nariai aktyviai bendrauja su Kauno skautais, dalyvauja vieni kitų vykdomose iniciatyvose - tai puiki patirtis ir proga susipažinti su kitomis kultūromis, gyvenančiomis tarp mūsų.

- **Pasaulinė Rotary klubų asociacija (Rotary International)**



Šios tarptautinės klubų asociacijos misija yra rūpintis kitais, skatinti gerą valią bei pasaulinį supratimą palaikant aukštos etikos standartus. Klubuose dažniausiai bendrauja verslininkai, įvairių sričių lyderiai ir profesionalai. 1917 metais įkurtas Rotary fondas, iš kurio kasmet daugybė lėšų skiriama įvairiems humanitariniams tikslams. Fondas taip pat suteikia galimybę jauniems žmonėms mokytis užsienyje, skiria tarptautines stipendijas. 1991 metais buvo įkurta Tarptautinė skautų rotariečių draugija (The International Fellowship of Scouting Rotarians – IFSR), skirta rotariečiams, kurie buvo ar yra bet kokio skautų judėjimo nariai. Rotariečių ir skautų judėjimo principai ir tikslai turi daugybę panašumų: asmens charakterio ugdymas, pagalba valstybei, kitiems ir sau, lyderystės įgūdžių ugdymas, aktyvumo pasaulyje skatinimas.

Pagrindiniai šios draugijos tikslai yra skatinti ir rūpintis rotariečių bei skautų bendradarbiavimu, suteikti galimybes bendrai veiklai ir aktyviai prisidėti bei palaikyti skautiškus vienetus vietiniame, nacionaliniame ar tarptautiniame lygmenyje. Pirmasis skautų ir rotariečių bendros veiklos pavyzdys – stovyklos bei suteikta pagalba jas ruošiant ir įrengiant. Rotary klubai iki šiol vienokiu ar kitokiu būdu remia skautiškus vienetus – tai puikiai išpildo narių pasižadėjimą padėti kitiems.

Vienas ryškesnių skautų ir rotariečių veiklos pavyzdžių – projektas ShelterBox, kuris yra skirtas padėti nuo įvairių nelaimių nukentėjusioms šeimoms, padedant joms išgyventi mažiausiai 6 mėnesius. Šis projektas buvo pradėtas 2000 metais Rotary klubo Cornwall, Anglijoje. Žinia apie ShelterBox apskriejo visą pasaulį, kaip bene didžiausias kada nors Rotary klubo vykdytas projektas. Pasaulio skautai greitai įsitraukė į projekto veiklas, padedant apgyvendinti šeimas, netikėtai ištiktas cunamių, potvynių, žemės drebėjimų ar kitų nelaimių.



Skautai Azijos – Ramiojo vandenyno regione padeda įkurti ShelterBox gyvenvietes nelaimės zonoje

Lietuvoje pirmasis Rotary klubas įsteigtas dar 1934 metais, Kaune. Vėliau klubai įsikūrė ir kituose miestuose, tačiau 1940 metais Sovietams okupavus Lietuvą klubai panaikinti ir jų idėja atkura tik atkūrus Lietuvos Respublikos Nepriklausomybę. Pagal klubų asociacijos struktūrą, Lietuvos Rotary klubai yra priskirti Danijos apygardai, o 2001 metais įregistruotas ir Lietuvos Rotary Komitetas. Lietuvos Rotary klubų veikla yra daugialypė ir apima daugybę sričių: aukcionai, įvairios akcijos ir projektai, paramos fondai, stipendijos studentams. Vienas žymiausių rotariečių vykdomų projektų yra „Rotary Akademija“, kurios metu kiekvienas akademijos dalyvis turi galimybę mokytis iš savo mentoriaus – perimti jo patirtį dominančioje srityje, pasisemti žinių iš kitų žmonių patirties. Pagrindinė projekto idėja yra ugdyti jaunus žmones tapti sėkmingais piliečiais, nukreipti studentus teisinga linkme ir padėti jiems atrasti savo kelią, plėtoti jų potencialą.

Lietuvos skautijos nariai taip pat bendrauja su įvairių Rotary klubų nariais ir siekia užmegzti tvirtesnį bendravimą. Keli veiklos pavyzdžiai:

- Panevėžio Rotary klubo nariai įsteigė apdovanojimą vyriausiam dalyvavusiam skautui 2011 metų skautų dainų konkurse „Gražių dainelių daug girdėjau“.
- Klaipėdos skautai 2012 metų sausį dalyvavo Klaipėdos Apskritojo Stalo rengiamame viename iš NVO prisistatymų bendruomenei. Renginio metu Klaipėdos skautai pristatė skautiją miesto Rotary klubui, papasakojo apie judėjimo idėjas ir principus, pristatė 2013 metų Jubiliejinę stovyklą, kitas veiklas. Buvo susidomėta galimybe remti skautus, rengti bendrus renginius.

Tarprelinės organizacijos

Vienas iš skautiško judėjimo aspektų – dvasingumas - labai svarbus augančio ir besimokančio vaiko, jaunuolio gyvenime. Religinės grupės puikiai perteikia vienybės, tarpusavio supratimo vertybes. Bendraujant su religinėmis organizacijomis, WOSM stiprina moralinių vertybių ir dvasinės programos gaires, ugdo toleranciją bei taiką ir supratimą tarp skirtingų pasaulio kultūrų.

Štai ką sakė lordas Robert Baden – Powell apie tikėjimą: „<...> Riteriai Dievą garbindavo ne tik bažnyčioje, Jo kūrybą išvelgdavo gyvūnijoje, augalijoje, visoje gamtoje. Panašiai mąsto ir šių laikų skautai. Jie mėgsta girias, kalnus, pievas. Jiems įdomu sekti ir stebėti gyvūnus, pažinti stebuklingą augalų pasaulį. Tai Dievo pasaulis. Nedaug vertas žmogus, kuris netiki Dievo ir nevykdo Jo įsakymų.“, iš „Skautybė berniukams“, 1934 m.

Vieną didžiausių katalikus skautus vienijančių organizacijų - Tarptautinę skautų katalikų konferenciją (ICCS) plačiau pristatėme antrame skyriuje. Apžvelgsime kitą taip pat svarbią ir įtakingą skautų stačiatikių organizaciją DESMOS.

- **Tarptautinė skautų stačiatikių sąjunga (The International Link of Orthodox Scouts – DESMOS)**



Ši tarptautinė sąjunga įkurta 1997 metais, šventoje vietoje Atėnuose, Graikijoje – Penteli vienuolyne. Idėja surasti pagrindą, kuris vienytų stačiatikius skautus, atsirado iš nuoširdaus noro prisidėti prie jaunų žmonių dvasinių vertybių ugdymo skautaujant bei norint padėti jiems suprasti, kokį skauto ir religijos santykį matė Robert Baden – Powell. Sąjunga siekia tvirto bendradarbiavimo tarp skautų, išpažįstančių stačiatikybę, stiprinti bendruomenių ryšius su vietos cerkvėmis. Taip pat bendradarbiauti su kitomis neskautiškomis organizacijomis, turinčiomis

vienodus siekius ir tikslus kaip DESMOS, pristatyti skautišką judėjimą stačiatikių

bendruomenei ir skatinti berniukus ir mergaites tapti skautais. DESMOS, kaip ir ICCS, Pasaulio skautų komitete turi konsultantės statusą. Šių abiejų organizacijų nariai turi būti Nacionalinių skautų organizacijų, pripažintų WOSM, nariais.

DESMOS rengia konferencijas savo nariams, dalyvauja Pasaulio skautų tarpreliginiuose simpoziumuose, nariai ir atstovai aktyviai dalyvauja regioniniuose renginiuose, konferencijose, stovyklose. 2011 metų Pasaulio skautų stovykloje Švedijoje, DESMOS buvo pristatyta Tikėjimo zonoje. Konstantinopolio patriarchas Baltramiejus I perdavė laiminimą ir žinią visiems stovyklos dalyviams, jog tik jie visi kartu gali pakeisti pasaulį ir padaryti jį geresne vieta gyventi, kuri neišskirtų žmonių jų rasės, tikėjimo ar socialinės padėties atžvilgiu.

Verslo sektorius

Didžioji dalis WOSM verslo sektoriaus partnerių yra įmonės – rėmėjai, remiantys organizaciją finansiškai arba savo tiekiamomis prekėmis, paslaugomis mainais į reklamą. Daugelis įmonių pastaraisiais metais užsiima įvairiomis aplinkosaugos, tarpkultūrinio bendradarbiavimo kampanijomis, kurios siekia prisidėti prie pasaulyje aktualių temų sprendimo šitaip populiarinant savo vardą. Dalis verslo sektoriaus programų yra ilgalaikiai projektai, remiami įvairių pasaulinių įmonių.

- **Volvo Adventure**

Bendradarbiaujant su JTO Aplinkos programa, Volvo Adventure yra edukacinė programa, kuri apdovanoja ir remia įvairius aplinkosaugos projektus ir šioje temoje pasižymėjusius žmones. Norint dalyvauti programoje, reikia suformuoti 2-5 žmonių komandą, įvykdyti aplinkosaugos projektą savo bendruomenėje ir jį užregistruoti. Trijų pirmų vietų laimėtojai gauna galimybę sudalyvauti programos finale Švedijoje ir laimėti pinigines sumas.

Skautai turi begalę puikių tokių projektų pavyzdžių visame pasaulyje, kuriuos rengia ir vykdo jaunimas. WOSM, bendradarbiaujant su Volvo Adventure, pasiūlė keletą naudingų info-paketų, kuriuose galima rasti visą informaciją, kaip paruošti ir įgyvendinti projektą, kuris būtų vertas finalo. 2008 metais perėję didžiulę atranką, Volvo Adventure finalą Švedijoje laimėjo rusų skautai iš Žemutinio Naugarduko. Finale dalyvavo dalyviai iš 15 skirtingų valstybių ir pristatė savo išskirtinius, unikalius projektus, kurie buvo tikras iššūkis vietinėms bendruomenėms, tačiau kartu su projekto rengėjais pasiekė tikrai puikių rezultatų. Pirmą vietą laimėjusiųjų rusų skautų projektas buvo skirtas išgelbėti ir atnaujinti Žemutinio Naugarduko parką.

- **World Community Grid**



World Community Grid misija yra sukurti didžiausią pasaulyje viešą tinklą, kuris jungtų projektus, tarnaujančius žmonijai. Ši idėja išsivystė iki plačios infrastruktūros, padėjusios daugybei žmonių ir

nevyriausybinių organizacijų atlikti reikiamus darbus, apklausas, kurios dėl aukštų technologijų kainų nebūtų galėjusios to įvykdyti. Pagrindinis projekto rėmėjas – pasaulinė informacinių technologijų kompanija IBM, garsėjanti kaip techninės, programinės įrangos gamintoja. Ji prie projekto prisideda ne tik technologijomis, bet ir darbo jėga, savo patirtimi padedančia valdyti visą infrastruktūrą, jos priežiūrą ir palaikymą.

Daugybė kompiuterių pasaulyje nenaudojami dulka ant stalų, o tuo pačiu metu daugybė žmonių pasaulyje miršta nuo įvairių ligų, gamtos reiškinių ar kitokių stichinių nelaimių. Pasaulio skautai nusprendė nelaukti,

todėl 2007 metais Pasaulio skautų stovykloje Anglijoje, WOSM pradėjus bendradarbiauti su World Community Grid, stovyklos dalyviai galėjo prisidėti prie virtualios skautų bendruomenės, atsisunčiant projekto puslapyje siūlomą programą. Programa surenka iš naudotojo tam tikrą statistinę informaciją, kuri naudojama atliekant įvairius statistinius skaičiavimus, reikalingus globaliniams projektams.

IV skyrius

Kitos struktūros



Praeituose studijos skyriuose aptarėme bene visus pagrindinius WOSM partnerius įvairiose srityse, minint tiek skautiškas, tiek religines, tiek kitas jaunimą vienijančias ir remiančias organizacijas. Tačiau svarbu paminėti, kad WOSM tvirtą poziciją išlaiko ne tik bendraujant su kitomis organizacijomis, bet ir išsakant savo nuomonę svarbiose institucijose, kurios dirba jaunimo labui. Susiaurindami kontekstą iki mums svarbiausio – Europinio lygmenio, šiame skyriuje panagrinėsime būtent WOSM Europos regiono atstovavimą kitose svarbiose jaunimui struktūrose. Tam WOSM Europos regionas turi subūręs ekspertų – savanorių grupę, kuri atstovauja judėjimo, regiono interesus, taip pat ir nacionalinių organizacijų, kurioms priklauso, nuomones. Ši žmonių grupė prisideda prie WOSM Europos regiono jaunimo politikos vystymo ir tinkamo jos nuomonės atstovavimo, pristatymo už skautiško judėjimo ribų. Šie savanoriai taip pat yra pagrindiniai žmonės, gebantys pristatyti dabartinę situaciją ir problemas, apimančias visuomenę, valdančiąsias jėgas, Europos institucijas, formalųjį ugdymą ir privatų sektorių, susiejant šias visas temas su skautiškoju kontekstu. Atstovaujant Europos regioną palaikomos esamos ir vystomos naujos partnerystės, projektai, galintys pasitarnauti skautų judėjimui ir nacionalinėms skautų organizacijoms. 2007 – 2010 metais šioje jaunimo politikos komandoje dirbo ir Lietuvos skautijos narė paskautininkė, vyr. skautė Loreta Senkutė.

Skyriuje apžvelgsime kelias pagrindines struktūras, kuriose aktyviai veikia WOSM Europos regiono atstovai, išskiriant Europos jaunimo forumą, Europos Tarybos Patarėjų tarybą bei septynių didžiausių jaunimo organizacijų aljansą.

Jaunimo organizacijų generalinių direktorių aljansas (Alliance of Youth Chief Executive Officers)

Aljanso gyvavimo pradžioje jį sudarė šešios, o vėliau ir septynios didžiausios pasaulio jaunimo organizacijos, kurias atstovauja jų generaliniai direktoriai. Neformaliai šiam aljansui prigijo pavadinimas „The Big 6“, kuris dabar turėtų būti pakeistas į „The Big 7“, tačiau prigijęs pirmasis variantas neužleidžia vietos naujam. Kartu visos septynios milžinės vienija per 100 milijonų jaunų žmonių iš daugiau nei 200 skirtingų valstybių ir teritorijų. Aljansą sudaro keturi pasauliniai judėjimai (WOSM, WAGGGS, YMCA ir YWCA), pasaulinis humanitarinis judėjimas (IFRC), pasaulinė jaunimo programa (IAA) ir pasaulyje didžiausias į jaunimą orientuotas fondas (IYF).

Bendras šių septynių galiūnių tikslas yra kartu dirbti siekiant spręsti aktualias jaunimo politiką liečiančias problemas, atstovauti jaunimo nuomonę pasaulyje ir pagerinti vaikų ir jaunų žmonių gyvenimą, padėti bei galimybes. Ši struktūra nuo 1996 metų gyvavo neoficialiai, susitinkama du kartus per metus vienoje iš organizacijų būstinių. Išryškindama savo tikslus ji taip pat mini, jog neformalusis ugdymas yra daugiau nei mokymasis, tai yra natūralus papildinys ne tik formaliajam jaunimo ugdymui, bet ir neformaliajam švietimui, kurį visą gyvenimą jaunuoliui teikia jo šeima. 1997 metais keturiomis kalbomis aljanso išleistas bukletas „The Education of Young People: A Statement at the Dawn of the 21st Century“ susilaukė didžiulio pasisekimo ir pripažinimo tarp UNESCO ir kitų nevyriausybinų organizacijų. Šis pozityvus atsakas paskatino aljanso nares plėsti veiklos galimybes ir diskutuoti nacionalinių jaunimo politikų klausimais. Tuo metu dauguma valstybių

neturėjo ilgalaikio, įvairius aspektus jungiančio nacionalinės jaunimo politikos plano, tad didžiojo šešeto narės jautė atsakomybę dalintis savo patirtimi ir remti valstybes parodant, jog toks ilgalaikis planas egzistuoja ir gali būti realus. Tam 1999 metais buvo išleistas dar vienas aljanso leidinys "National Youth Policies: A working document from the point of view of non-formal education youth organizations: Towards an autonomous supportive, responsible and committed youth.". Bendradarbiaujant su UNICEF ir kitomis pasaulio galiūnėmis buvo išleisti tolimesni leidiniai, atskleidę 21 amžiaus viziją tokiais klausimais, kaip: mergaitės ir moters padėtis visuomenėje, jaunimo įsitraukimas ir įgalinimas darant sprendimus, klimato kaita. Aljansas 2005 metais kartu su Tarptautiniu jaunimo fondu (IYF) parėmė egzistuojančias ŽIV/AIDS programas trijose Afrikos šalyse. Visos šios septynios neformaliojo ugdymo organizacijos, vienijančios jaunimą, įvardija turinčios bendras charakteristikas: savanorystė, inovatyvus, eksperimentinis mokymasis, progresyvios programos, bendraamžių grupių įtraukimas, jaunimo ir suaugusiųjų bendravimo skatinimas, lyderystės ir vertybių sistemos ugdymas.

Trumpai apie dar studijoje neminėtas didžiojo septyneto organizacijas:

- **Pasaulio skautų judėjimo organizacija (WOSM)**
- **Pasaulio skaučių asociacija (WAGGGS)**
- **Tarptautinė Raudonojo Kryžiaus draugija (IFRC)**
- **Jaunųjų krikščionių vyrų asociacija (YMCA)**



Tai 45 milijonus vyrų ir jaunuolių vienijantis pasaulinis judėjimas, ugdantis savo narius siekti tyros sielos, sąmonės ir kūno, remiantis krikščionių tikėjimo propaguojamais principais. Daugelis YMCA padalinių turi savo grupes įvairiuose pasaulio universitetuose, kolegijose, į kurias pritraukia daugybę moksleivių ir jaunuolių.

- **Jaunųjų krikščionių moterų asociacija (YWCA)**



YMCA sesuo - pasaulinis moterų judėjimas, dirbantis socialinių ir ekonominių pokyčių labui, moterų atskirties mažinimui. Jis atstovauja jaunų moterų taikai, teisingumui, žmonių teisėms ir pastoviam tobulėjimui. Tai viena didžiausių ir seniausių moteris vienijančių organizacijų pasaulyje.

- **Tarptautinis apdovanojimas (IAA)**



Tarptautinis apdovanojimas – tai savęs tobulinimo, ugdymo programa, skirta 14-25 metų amžiaus jaunimui iš viso pasaulio. 1988 metais programa buvo pavadinta Edinburgo kunigaikščio vardu, o vėliau pervadinta į Tarptautinį apdovanojimą. Asociacija sukurta koordinuoti įsteigtą apdovanojimą pasauliniu mastu, taip pat sukurti ir palaikyti šią apdovanojimo programą. Asociacija ketina pasiekti kuo daugiau skirtingų kultūrų jaunų žmonių ir suteikti jiems tinkamas galimybes tapti individualiai siekiant laimės gyvenime.

- **Tarptautinis jaunimo fondas (IYF)**



**International Youth
Foundation®**

Idėja sukurti fondą, gimusi 1990 metais, išaugo į didžiulį jaunimą remiantį fondą, kurio tikslas buvo sukurti efektyvų paramos fondą nevyriausybinėms organizacijoms, tuo metu negalėjusioms efektyviai vykdyti savo veiklos dėl menko koordinavimo, palaikymo ir finansinio nestabilumo. Fondo misija yra paruošti jauną žmogų būti doru ir tvirtu visuomenės piliečiu, galinčiu priimti pasvertus sprendimus. Siekiant priartėti prie savo tikslo, fondas sukūrė tarptautinį organizacijų tinklą, kuris užtikrina, jog bet kuriame pasaulio kampelyje vaikai ir jaunimas gali siekti kokybiško išsilavinimo, įgauti įgūdžių, reikalingų ateities profesijai.

2009 metų rugsėjo 2-7 dienomis Čekijoje vykusiam seminare „Sharing Treasures“ dalyvavo visų, tuometinio didžiojo šešeto narių atstovai Europoje. Skirtingas organizacijas atstovavo net 23 jauni lyderiai, pasiruošę nustatyti bendrus tikslus ir interesus ateities bendradarbiavimui. Seminaro metu dalyviai ne tik bendravo, bet ir gilino žinias jaunimo politikos, atstovavimo srityse. Renginyje dalyvavo Lietuvos skautijos narė vyr. sk. Laura Liubinaitė, seminare buvusi viena iš WOSM atstovų.

Svarbu suvokti, jog bendrai šis aljansas, bent jau Europiniame lygmenyje, yra ne tiek oficialus, kiek idėjinis darinys – po paskutinio 2009 metais įvykusio seminario Čekijoje, Europoje daugiau nebuvo jokių konkrečių septyneto apraiškų. Lietuvoje toks atitikmuo galėtų būti palygintas su trimis didžiausiomis jaunimo organizacijomis – ateitininkais, skautais ir šauliais, tačiau tai dar nereiškia, kad organizacijos pastoviai užsiima bendra veikla – artimi santykiai neįpareigoja bendroms iniciatyvoms nesudarant jokios oficialios sąjungos. Skautiškų organizacijų mažesnis aljanso atitikmuo – apskritasis stalas, vienijantis visų skautiškų organizacijų Lietuvoje atstovus.



*„Sharing Treasures“
dalyviai Čekijoje,
2009 metai*

Europos Tarybos Patarėjų taryba (Advisory Council of Council of Europe)

Kaip jau minėjome antrame skyriuje – už jaunimo politiką Europos Taryboje atsakingas yra Jaunimo ir sporto direktoratas. Direktoratas be vykdančiųjų organų turi ir kelis patariamuosius organus kaip: Programinis komitetas, Europinis valdymo komitetas jaunimo klausimais, Patarėjų taryba. Pastarąją – Patarėjų tarybą sudaro 30 atstovų iš jaunimo nevyriausybinėse organizacijose, kurie yra renkami trijų metų kadencijai. Ši platforma suteikia galimybę didžiausioms Europos nevyriausybinėms organizacijoms išsakyti savo nuomones bei pozicijas jaunimo politikos klausimais, prisidėti prie ET veiklų užtikrinant, jog jaunimo balsas būtų išgirstas ir išpildytas visuose ET sektoriuose. Taryba turi savo valdžią – valdybą, pirmininką, vicepirmininką, visi tarybos nariai posėdžiauja du kartus per metus.

2009 – 2011 metų kadencijos Patarėjų taryba dirbo įvairiose srityse orientuodamasi į kelis svarbesnius objektus: jaunimo tendencijas, jaunų žmonių teises ir Darbotvarkę (Agenda) 2020. Jaunimo tendencijų plėtojimo tikslas yra kelti visuomenės ir institucijų sąmoningumą jaunimui aktualiomis problemomis, tuo pačiu gerinant įstatymus jaunimo labui. 2011 metų biudžetui kiekvienas direktoratas pasiūlė po projektą, kuris atitiktų bendrus tarybos prioritetus. Patarėjų taryba pasiūlė projektą, pavadinimu „Council of Europe Youth Ambassadors for Peace Programme“ („Europos Tarybos taikos programos jaunimo ambasadoriai“). Šios iniciatyvos tikslas - ugdyti visuomenės ir oficialių institucijų požiūrį į jaunimą, naudojantis jaunimo ambasadorių tinklu, kuris išmano žmogaus teises, konfliktų valdymą, tarpkultūrinį bendradarbiavimą – yra pagrindinis jaunimo balsas ir atstovas, galintis įtraukti kitus jaunus žmones į vykstančius projektus ir taiką skatinančias iniciatyvas. Kitas kadencijos metu pradėtas vykdyti projektas „Online Human Rights Defenders“ („Žmogaus teisių gynėjai“) padėjo įvardinti jaunimo sektoriaus specifikacijas, ginant ir reklamuojant žmogaus teises visais įmanomais būdais – tiek realioje, tiek interaktyvioje erdvėje.



*Inter-Regional Agora
2012, remiamos
Europos Jaunimo
Fondo, plakatas*

2009 metais ES Taryba nusprendė, jog 2011 metais bus paskelbti savanorystės metais. Tai puiki proga skatinti visuomenės sąmoningumą, iškeliant ir įvardinant savanorystės teikiamus plusus – charakterio formavimas, vertybių ugdymas, tarpkultūrinis suvokimas, tolerancijos skatinimas, organizuotumas, gebėjimas dirbti komandoje. Vienas iš pagrindinių Patarėjų tarybos tikslų – atstovauti jaunimo balsą ir pasistengti perteikti savanorystės idėjos svarbumą suinteresuotoms Europos institucijoms, parodant, kuo savanoriškas darbas prisideda prie pamatinių Europos Sąjungos vertybių – demokratijos ir žmogaus teisių.

WOSM, kaip ir 29 kitos nevyriausybines organizacijos, taip pat turi mandatą Europos Tarybos Patarėjų taryboje. Minėtoje 2009-2011 metų kadencijoje WOSM ER taryboje atstovavo ir dirbo paskautininkė, vyr. skautė Loreta Senkutė, tuo metu buvusi PT vicepirmininke. Taryboje taip pat dirbo vyr. skautė Greta Bingelytė, atstovavusi Lietuvos jaunimo organizacijų tarybą (LIJOT). Šiuo metu WOSM Patarėjų taryboje atstovauja Sandu Coica (Moldova), stiprinantis skautiško judėjimo indėlį vystant stiprų jaunimo sektorių. WOSM tuo pačiu džiaugiasi galintis savo atstovu išrinkti Eurazijos regiono skautą, taip plečiant tarpregioninį bendradarbiavimą.

Apibendrinant, Europos Tarybos Patarėjų taryba vykdo ne vieną projektą, iniciatyvą ir dalyvauja kitose konferencijose kaip kviestiniai tarybos atstovai, taip pat rengia seminarus, mokymus. Pagrindinis tarybos tikslas – įtvirtinti jaunimo matomumą visuomenėje, įrodyti jo svarbą ir ginti jauno žmogaus teises bendradarbiaujant su kitomis institucijomis, organizacijomis ir struktūromis.

Europos jaunimo forumas (European Youth Forum - YFJ)



Europos jaunimo forumas - tai 1996 metais nacionalinių jaunimo organizacijų tarybų įkurta skėtinė platforma, atstovaujanti Europos jaunimo organizacijų interesus. YFJ tęsia 1960 metais įkurtų Europos nacionalinių jaunimo komitetų tarybos ir Europos Sąjungos jaunimo forumo veiklą. Nepriklausomai veikiantis forumas yra sudarytas iš daugiau nei 90 Nacionalinių jaunimo tarybų ir organizacijų, apimančių dešimtis milijonų jaunimo iš visos Europos. Reprezentatyvumas, vidinė demokratija, atvirumas, nepriklausomybė ir įtraukimas yra pagrindiniai forumo ir jo organizacijų funkcionavimo principai.

Būti jaunų žmonių balsu Europoje, kurioje jaunimas yra lygus kitiems visuomenės piliečiams ir yra skatinamas išnaudoti didžiulį turimą potencialą – tai oficiali forumo vizija. Tuo pačiu YFJ misija įvardijama kaip tikslas įgalinti jaunimą aktyviau dalyvauti formuojant jaunimo politiką Europoje. Misijai įgyvendinti Europos jaunimo forumas išsikėlė tikslus, įvardijančius pagrindinius šios struktūros siekius: skatinti jaunimo ir jaunimo organizacijų įsitraukimą į visuomeninį gyvenimą, sprendimų darymo procesus, teigiamai įtakoti jaunimo politikos procesus tarptautinėse institucijose būnant partneriais su Europos Sąjunga, Europos Taryba, Jungtinių Tautų Organizacija. Europos jaunimo forumas užsiima plačiu veiklos spektru, kurį galima būtų įvardinti kaip jaunimo politiką Europoje, švietimą, mokymus, jaunimo bendradarbiavimą, plėtrą, socialinės atskirties mažinimu ir kita.

Dirbdamas pagal nusistatytus strateginius prioritetus, forumas siekia parodyti jaunimo išsilavinimo svarbą, kuris užtikrina asmenybės tobulėjimą profesinėje veikloje, aktyvumą visuomeniniame gyvenime, taip pat suteikia didesnes galimybes įsidarbinti ir mažina socialinę atskirtį tarp kitų visuomenės narių. Mokymasis yra platus ir ilgas, visą žmogaus gyvenimą besitęsiantis procesas. Europos jaunimo forumo oficiali pozicija teigia, jog švietimo politika turėtų atsižvelgti ir remti ne tik formalųjį, bet ir neformalųjį ugdymą, skatindamas jauno žmogaus potencialą ir jo plėtojimą viso gyvenimo metu. Forumas siekia parodyti, jog jaunas žmogus gali pats pasirinkti teisingą išsilavinimą, o jaunimo organizacijos yra vieta, kurioje suteikiamas kokybiškas neformalus ugdymas, teikiantis įgūdžius ir reikiamą kompetenciją norint tapti pilnaverčiu pasaulio piliečiu.

Jaunimo veiklos plėtotė – dar vienas Europos jaunimo forumo veiklos aspektas, skirtas remti ir stiprinti jaunimo struktūras Europoje. Ši plėtotės darbo grupė rengia tam tikrus veiksmus ir veiklas, kurių dėka yra gilinamas jaunimo įsitraukimas vietiniame, nacionaliniame ir Europiniame lygmenyje. Ypatingai forumas teikia dėmesį tinkamų oficialių įstatymų užtikrinimui ir egzistavimui, kurių reikia norint įtvirtinti jaunimo politiką Europoje ir suteikti sąlygas jai veikti. Jaunimo veiklos plėtotės darbo grupė teikia užsakomąją pagalbą ir mokymus savo narėms bei potencialioms naujoms forumo dalyvėms.

Visi Europos jaunimo forumo nagrinėjami aspektai – švietimo politika, veiklos plėtotė, jaunimo įsitraukimas yra aktualūs bet kuriam jaunimo judėjimui ar oficialiai struktūrai - organizacijai, veikiančiai pagal dabartines tendencijas ir dirbančiai jaunimo labui. WOSM ER aktyviai dalyvauja forumo veikloje, skirdamas savo atstovus, taip siekiant aktyvaus skautų indėlio gerinant jaunimo sąlygas Europoje ir pasaulyje. Šiuo metu didžiausią Pasaulinio skautų judėjimo organizaciją Europos jaunimo forume atstovauja Falko Mohrs (Vokietija), kuris taip pat yra ir forumo valdybos narys. Kiti trys WOSM nariai savanoriškai dirba forumo darbo grupėse ar mokymų vadovų komandoje. WOSM Europos jaunimo forume yra atstovavęs ir Lietuvos skautijos narys skautas vytis

Arūnas Kemežys, buvęs aktyvus WOSM jaunimo politikos formuotojas, tuo pačiu atstovavęs ir skautijos oficialią poziciją jaunimo politikos klausimais.

Europos jaunimo forume taip pat nuo 1997 metų dalyvauja ir savo vietą turi Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LIJOT). Šiuo metu tarybą forume atstovauja ir jos valdyboje dirba Guoda Lomanaitė. Trumpai paminint LIJOT įsitraukimą į forumą ir kitas jaunimo struktūras svarbu paminėti, kad tarybos iniciatyva 1995 metais LR Seimas patvirtino Valstybinę jaunimo politikos koncepciją, o 2010 LR Vyriausybė patvirtino 2011-2019 metų jaunimo politikos plėtros programą.

Lietuvos skautija, kuri yra pilnateisė LIJOT ir WOSM narė taip pat netiesiogiai prisideda prie Europos jaunimo forumo veiklos, reiškdamą savo nuomonę ir poziciją jaunimo politikos klausimais, kurie buvo ir visuomet bus svarbūs judėjimo aspektams. Skautijos nariai, aktyviai įsitraukdami į Lietuvos jaunimo organizacijų bei Pasaulio skautų judėjimo organizacijos veiklą užtikrina tęstinį organizacijos indėlį jaunų žmonių gyvenime, formuojant ir ugdant tikrąsias vertybes turinčius piliečius, gebančius aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir kuriant pasaulį, kuriame būtų gera gyventi.

Baigiamasis žodis



Pačioje šios skautiškos studijos pradžioje - įžangoje, jau buvo minėti dideli ir platūs tarptautinės erdvės kontekstai. Bebaigiant šį trumpą kūrinį, norėtusi pabrėžti ir išryškinti visų žmonių buvimą ne tik savo valstybės, organizacijos, kontingento, bet ir viso pasaulio bendruomenės nariu. Visos studijoje paminėtos nevyriausybinės organizacijos ir oficialios institucijos dirba visų pasaulio piliečių labui – siekiant geresnės padėties jaunimui kartu statomas didžiulis namas, kuriame glaudžiasi visos savitos ir įvairialypės pasaulio bendruomenės, o jų likimas yra jaunų žmonių rankose – ateities namų prižiūrėtojų ir puoselėtojų rankose.

Šiame globaliame pasaulyje vyksta daugybė baimę keliančių reiškinių – stichinės gamtos nelaimės, karas, badas – visos jos verčia vienytis ir ieškoti pagalbos net pas didžiausią priešą. Tačiau pasaulyje dažnai sutinkamas negatyvus požiūris į dabar vykstančią globalizaciją, atsiranda jėgų ir susivienijimų, išsakančių savo nuomonę prieš taip vadinamus kosmopolitus – žmones, palaikančius vienos pasaulinės, moralinės bendrijos egzistavimą. Neverta bijoti šių dviejų reiškinių – pasaulis yra toks didžiulis ir jame gyvename tiek skirtingų žmonių, kad jo gyventojai niekada netaps viena didžiule, tuos pačius įsitikinimus ir kultūrą turinčia bendrija.

Neužtveriant kelio ir neuždarant vartų kitoms kultūroms ir nuomonėms, turėtume puoselėti tai, ką turime brangiausia – savitą kultūrą – gilius šimtmečius siekiančią tautosaką, tautodailę, rašytinį palikimą, ilgiausią istoriją ir taip dabar kritikuojamą lietuvišką būdą. Vienintelis būdas išlaikyti savitumą ir neištirpti pasaulio kultūrų katilė – užtikrinti išsilavinusį, žingeidų ir aktyvų jaunimą, kuris nešdamas savo valstybės vėliavą kaskart apsidairytų ir pamatytų, jog eina ne vienas – aplinkui tik draugai, kurie taip pat neša savas margaspalves.

Naudingos nuorodos



Pateikiame naudotų šaltinių internetinius adresus, taip pat daugelio skautiškoje studijoje minėtų organizacijų oficialius adresus bei kitas naudingas nuorodas:

Organizacijos ir kitos struktūros:

Advisory Council on Youth

www.coe.int/t/dg4/youth/Coe_youth/Advisory%20Council/Advisory_Council_on_Youth.asp

Council of Europe www.coe.int

European Youth Forum www.youthforum.org

International Catholic Conference of Scouting (ICCS) www.cics.org

International Youth Foundation www.iyfnet.org

International Scout and Guide Fellowship (ISGF) www.isgf.org

YMCA International www.ymca.int

Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra (JTBA) www.jtba.lt

Lietuvių skautų sąjunga www.skautai.net

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LIJOT) www.lijot.lt

Lietuvos skautija www.skautai.lt

Lietuvos skautų sąjunga www.skautas.lt

Red Cross and Red Crescent Movement www.ifrc.org, www.redcross.lt

Rotary International www.rotary.org, www.rotary.lt

ShelterBox www.shelterbox.org/

The Big 6 Europe www.big6.wordpress.com

The International Award (IAA) www.intaward.org

The International Coordination Meeting of Youth Organizations (ICMYO) www.icmyo.wordpress.com

The International Link of Orthodox Scouts (DESMOS) www.desmos.info

The United Nations www.un.org, UN Lietuvoje www.un.lt

UNESCO www.unesco.org, www.unesco.lt

UNICEF www.unicef.org, www.unicef.lt

Volvo Adventure www.volvoadventure.org

World Community Grid www.worldcommunitygrid.org/

World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS) www.wagggsworld.org

World YWCA www.worldywca.org

World Organization of Scout Movement (WOSM) www.scout.org

Kitos naudingos nuorodos:

Europos Tarybos leidžiamos mokomosios publikacijos http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/publications/T-kits/T_kits

„Visi skirtingi – visi lygūs“ programa www.visiskirtingivisilygus.lt

Europos Jaunimo Forumo leidžiamas informacinis dokumentas YO! <http://issuu.com/yomag>

WOSM leidžiamų leidinių biblioteka http://scout.org/en/information_events/library

Naudota literatūra



Čia pateikiame šioje skautiškoje studijoje naudotą literatūrą bei taip pat naudingus šaltinius, kuriuose galima rasti daugiau informacijos, susijusios su nagrinėjama tematika:

- „Skautybė berniukams“, World Scout Bureau, ketvirtas leidimas, 2011
- „World Scouting and the United Nations“, Arturo Romboli
- „Children and Young People: Participating in Decision-Making“, the Alliance of Youth Executive Officers, 2003
- „Lietuvos ir pasaulio skautų istorija“, www.skautai.lt literatūra
- „Lietuvos skautai“, Vilija Mačiulytė iš Naujoji Romuva Nr.1 (534)
- “Representing the Scout Movement”, World Scout Bureau, 2006
- „Scouting and Peace“, World Scout Bureau, 2002
- „Scouting and United Nations“, World Scout Bureau, 2005
- www.scout.org
- www.skautai.lt
- www.euroscoutinfo.com
- Kiti internetiniai šaltiniai iš „Naudingos nuorodos“

Nuotraukos iš: Laura Liubinaitė, Kęstutis Kulikauskas, Tomas Rakovas, Lietuvos skautijos, Lietuvos skautų sąjungos, Lietuvių skautų sąjungos archyvų bei kitų internetinių šaltinių.